

#ANALIZA EKONOMSKOG INSTITUTA#

Iako se Hrvatska s realiziranom dodanom vrijednošću od 31.346 eura po zaposlenom nalazi u donjem dijelu ljestvice europskih zemalja, u razdoblju od 2021. do 2025. godine počela je smanjivati zaostatak i s rastom dodane vrijednosti po zaposlenom od 8 posto bila je među vodećima u Europi, pokazala je analiza Ekonomskog instituta u Zagrebu (EIZ).

Prema analizi znanstvenog savjetnika EIZ-a Gorana Buturca, Hrvatska je zahvaljujući visokim stopama rasta u odnosu na druge članice Europske unije (EU), posljednjih godina nastavila proces gospodarske konvergencije prema prosjeku zemalja EU.

U 2025. godini, ispred Hrvatske, čiji je BDP rastao po stopi od 3,4 posto, bile su još Irska s rastom od 12,3 posto, Malta (4 posto), Cipar (3,8 posto) i Poljska (3,6 posto).

Kao jedan od razloga napretka u procesu približavanja prosjeku europskih zemalja, autor je izdvojio povećanje zaposlenosti, pri čemu je istaknuo 2025. kao kritičnu godinu u kojoj je radilo 1,7 milijuna ljudi, što je povijesno rekordna stopa zaposlenosti od 74,4 posto.

U prošloj godini, prema podacima Državnog zavoda za statistiku, vodeća djelatnost u Hrvatskoj bila je trgovina, prijevoz i skladištenje, smještaj, priprema i usluživanje hrane koja je stvorila 24,4 posto ukupne bruto dodane vrijednosti domaćeg gospodarstva. Potom slijede javna uprava i obrana, obrazovanje, zdravstvena zaštita i socijalna skrb s udjelom od 17 posto u ukupnoj bruto dodanoj vrijednosti, pa industrija (15,5 posto) te poslovanje nekretninama (8,8 posto).

Struktura bruto dodane vrijednosti EU je više diversificirana i europske zemlje općenito imaju veću zastupljenost prerađivačke industrije, stručnih i znanstvenih aktivnosti te zdravstvene zaštite i socijalne skrbi u bruto dodanoj vrijednosti od Hrvatske.

Pritom je istaknuto kako poljoprivreda u Hrvatskoj u bruto dodanoj vrijednosti sudjeluje s 3,4 posto, što je znatno više od europskih zemalja kod kojih taj udjel prosječno iznosi 1,5 posto.

Autor je upozorio da to ne ukazuje na zaključak da je agrarni sektor u Hrvatskoj razvijeniji od europskih, već se radi o tome da su ostale djelatnosti razvijenije u zemljama EU .

Djelatnost računalnog programiranja predvodi u rastu zaposlenosti

Iz podataka o zaposlenosti, navodi se u analizi, proizlazi da je djelatnost računalnog programiranja, u kojoj je od 2015. do 2025. godine broj zaposlenih porastao 3 puta i to sa 11.892 na 35.623 djelatnika, predvodnik relativnog rasta zaposlenosti u Hrvatskoj. Slijedi turizam s rastom zaposlenosti od 36,4 posto i djelatnost informacija i komunikacija (27,3 posto).

Istodobno je broj zaposlenih smanjen u djelatnostima rudarstva, financijskim djelatnostima i djelatnostima osiguranja te poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu, gdje je osobito dramatičan, jer je u pet godina pao za 30,4 posto, prema nalazu Ankete o radnoj snazi DZS-a.

Što se tiče prosječne dodane vrijednosti po zaposlenom u 2025. godini, najveća je ostvarena u financijskom i osiguravateljskom sektoru, čak 74.547 eura, a u djelatnostima informacija i

komunikacija 56.397 eura, nakon kojih slijede industrijske djelatnosti s 29.127 eura.

U analizi se navodi da se najmanja produktivnost mjerena omjerom realne bruto dodane vrijednosti i broja zaposlenih ostvaruje u poljoprivredi (26.351 euro) te javnom sektoru (26.172 eura).

U poljoprivredi pada produktivnost, a plaće rastu

Za razdoblje od 2021. do 2025. godine plaće su općenito rasle više nego što je rasla produktivnost.

U širem javnom sektoru koji obuhvaća upravu, obranu, obrazovanje, zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb, navodi se, produktivnost je u tom periodu povećana za 4 posto, a plaće za 62 posto, dok se u poljoprivrednim djelatnostima produktivnost smanjila za 2 posto dok su plaće rasle za 57 posto. Autor je pritom istaknuo kako je poljoprivreda, uz poslovanje nekretninama, jedina djelatnost u Hrvatskoj koja je u analiziranom razdoblju zabilježila pad produktivnosti.

Brži rast plaća od povećanja produktivnosti autor tumači stanjem na tržištu rada, koje se promijenilo od ulaska u EU, zbog čega „nedostatak kvalificirane i visokoproduktivne radne snage na tržištu stvara Hrvatskoj pritisak na rast cijena, i to preko mehanizma plaća.”

Pritom je pojasnio da za Hrvatsku nije toliko sporan rast plaća koliko nedovoljan rast produktivnosti, za čije poboljšanje trebaju tehnološki iskoraci ekonomije.

Kao primjer je istaknuo Irsku, europsku zemlju s najvećom produktivnošću, odnosno dodanom vrijednosti po zaposlenom od 182.377 eura. Irska je, podsjetio je, europski dom mnogih globalnih tehnoloških divova kao što su Google, Meta, Amazon i Microsoft.

Među produktivnijim europskim zemljama su još Luksemburg u kojem je dodana vrijednost po zaposlenom 119.142 eura, Danska (97.977 eura), Belgija (93.259 eura) i Švedska (85.644 eura).

Mjereno parametrom bruto dodane vrijednosti po zaposlenom, Hrvatska je u donjem dijelu ljestvici europskih zemalja, s realizacijom od 31.346 eura. U odnosu na Hrvatsku, Irska u ovom pokazatelju ostvaruje 5,8 puta veću vrijednost.

Ohrabruje što je u analizi navedeno da najnoviji trendovi za razdoblje 2021.-2025. pokazuju kako se Hrvatska svrstala među vodeće zemlje Europske unije prema veličini rasta dodane vrijednosti po zaposlenom, te je s rastom od 8 posto samo iza Poljske (12 posto), te Cipra i Rumunjske (9 posto). (Hina)

Hrvatska među vodećima u EU po rastu dodane vrijednosti

Kategorija: GOSPODARSTVO Ažurirano: Četvrtak, 18 Lipanj 2026 11:09
Objavljeno: Četvrtak, 18 Lipanj 2026 11:09

